

CHRISTINA TALLBERG

Christina Tallberg är ordförande för Pensionärernas Riksorganisation, PRO samt den Nordiska Samarbetskommittén NSK. Foto: Anneli Nygård.

Åldersdiskriminering

Den 10 december 1948 samlades FN:s generalförsamling för att anta en deklaration om mänskliga rättigheter. Ett historiskt beslut som klargjorde att diskriminering inte längre skulle tillåtas.

Trots den historiska milstolpen fortgår diskrimineringen dagligen. När jag som ordförande för PRO, Sveriges största pensionärsorganisation, konfronteras med flera av samhällets orättvisor tvingas jag konstatera att de mänskliga rättigheterna påtagligt försvagas när du blir äldre.

Ålderism, alltså diskriminering av äldre, finns nästan överallt i vårt samhälle, även om många förnekar det.

Vi kan se ålderismen i sammansättningen av riksdagen. Vi som har fyllt 65 år representerar var fjärde av de röstberättigade. Bland dem som valdes in i riksdagen har inte ens två procent uppnått den åldern. Jag vill inte ställa olika åldersgrupper mot varandra, men sammansättningen i beslutsfattande församlingar bör någorlunda spegla samhället.

Om du som är äldre upplever att politikerna inte representerar dig är förklaringen enkel. Skälet är din ålder.

Vad händer om du som pensionär får en funktionsnedsättning som medför att du behöver ett hjälpmedel? Visst får du tillgång till hjälpmedel men i många landsting är de billigare och av sämre kvalitet än de som förskrivs till yngre.

Skälet är din ålder.

Våra politiker talar om betydelsen av att kunna arbeta allt högre upp i åldrarna, och visst bör det vara möjligt för den som vill och kan. Det gäller dock inte alla. Om du till exempel är synskadad eller rörelsehindrad och behöver ett arbetshjälpmedel för att klara ditt jobb, får du inte längre ersättning från Försäkringskassan om du fyllt 65 år.

Skälet är din ålder.

Under en längre tid har funktionshindersrörelsen slagits för att få behålla rätten till statlig ersättning för personlig assistans. En kamp som vi i PRO ställer oss bakom. Vad få har tänkt på är att åldern sätter andra gränser. Drabbas du av en olycka eller sjukdom efter att du fyllt 65 år har du ingen rätt till statlig assistansersättning.

Skälet är din ålder.

Dagens svenska garantipension uppgår till 8 076 kronor per månad och genomsnittspensionen till 12 400. Våra politiska beslutsfattare har bestämt att du som pensionär ska acceptera att leva på en låg ekonomisk standard.

Skälet är din ålder.

För att bekämpa ålderismen krävs åtgärder på en mängd olika samhällsområden och den första är att ta deklarationen om mänskliga rättigheter på allvar. Efter 70 år är det dags att förbjuda åldersdiskriminering.

PCF mål för riksdagsperioden 2019–2023

Låginkomsttagarnas och seniorernas röst måste höras kraftigare i vårt samhälle än för tillfället. Avvärdandet av pensionärsfattigdomen kräver radikala och snabba åtgärder. Jämlik tillgång till grundläggande tjänster måste också garanteras i hela det åldrande Finland.

Seniorerna bör ha likvärdiga, jämlika och fungerande möjligheter att få social- och hälsovårds- och andra närtjänster tillräckligt nära och med goda trafikförbindelser.

Åtgärdsprogram för att eliminera pensionärsfattigdomen

Finland bör få ett åtgärdsprogram för att eliminera pensionärsfattigdomen. Den centrala delen av programmet bör vara rejäla nivåförhöjningar av folkpensionen. Förhöjningar av enbart garantipensionen löser inte vår pensionärsfattigdom.

Arbetspensionsindexet

Arbetspensionsindexsystemet och indexets struktur är avgörande för utvecklandet av pensionens köpkraft. Det är därför viktigt att söka hållbara alternativ för indexjusteringen av arbetspensioner med tanke på finansieringen av pensionssystemet.

Beskattningen

Deskattelättnader som ges löntagarna bör också ges till pensionstagarna. Beskattningen av pensionstagarna får inte efter den skattefria pensionsinkomstgränsen vara strängare än beskattningen av löneinkomster.

Programmet finns att läsa i sin helhet på hemsidan samt kan fås i tryckt format på föreningsarnas möten.

Pensionstagarnas social- och hälsovård ska vara tillräckliga, kvalitativa och ha ett skäligt pris

Man bör se till att vård- och servicekedjorna är smidiga så att de medborgare som behöver hjälp och stöd inte faller mellan aktörerna utan att de får den hjälp de behöver.

Avgiftsfria besök på social- och hälsovårdscentralerna

Äldreombudsman för att trygga de äldres intressen och rättigheter

Vi behöver äldreombudsmän som känner till seniorernas vardag i Finland.

Offentliga utrymmen bör öppnas för medborgarverksamhet

Det arbete som organisationerna och deras frivilliga utför och verksamhetsförutsättningarna för dem bör stödas inte bara ekonomiskt, utan också genom att de erbjuds de lokaler som behövs för detta viktiga arbete.

Digitaliseringens hot bör erkännas

Seniorerna bör tryggas rådgivning, handledning och stöd i digitala tjänster. Den allmänna bör bära ansvar för detta. De som inte har möjlighet att använda de möjligheter som digitaliseringen ger, ska garanteras möjlighet till kundkontakter öga mot öga.

Hinderlös bostadsproduktion och främjande av reparationsbyggande

Vi bör med en förnuftig bostadspolitik och planläggning hitta hållbara lösningar för de ständigt ökande kostnaderna. Bristen på hyresbostäder till skäligt pris är inte ett problem enbart för stora stadscentra.

Hemvården och serviceboendet bör motsvara behovet och vara tillräckliga

Vi behöver fler händer inom hemvården. Vi bör svara på seniorernas behov av boende av olika slag utgående från deras individuella behov.

Trygga seniorernas rätt till rehabilitering

Alla har rätt till rehabilitering oberoende av ålder och den bör utgöra en väsentlig del av vården av och vardagen för de äldre medborgarna.

Hushållsavdraget som stöd för seniorernas vardag och boende

Hushållsavdraget bör beviljas förhöjt till personer över 75 år. På det sättet skulle vi få många positiva effekter för att seniorer ska klara sig självständigt bl.a. genom ökad användning av hushållstjänster och genom att en flyttning till serviceboende skjuts fram.

Pensionstagarnas bostadsbidrag bör bevaras också i framtiden

Förhöjning av utkomststödets grunddel

Utkomststödet bör höjas till en nivå som bättre motsvarar dagens verklighet.

Högakta närståendevården

En investering i närståendevården är lönsam och producerar märkbara inbesparingar för vårt samhälle. Det viktiga arbete som närståendevårdarna utför bör möjliggöras i olika livssituationer och deras ork bör tryggas genom nödvändiga tjänster, tillräckliga arvoden och ledigheter. Praxis bör vara likvärdigt i hela landet.

NYTT från Norden

OM ÅLDERSVÄNLIGA STÄDER

Den 15 oktober arrangerade Nordens välfärdscenter tillsammans med Nordiska ministerrådet och Socialdepartementet i Sverige ett seminarium om åldersvänliga städer och kommuner i den nordiska regionen.

Odd Grahn, som är ambassadör för Oslo som en åldersvänlig kommun, underströk att ett åldersvänligt samhälle handlar om ett samhälle för alla.

Oslo var tidigt ute att ansluta sig till det internationella nätverket av åldersvänliga kommuner. Den demografiska utmaningen

gör arbetet med åldersvänliga städer ännu mer angeläget.

Både om vi ser till antal och andelar blir vi allt fler äldre. Ska våra samhällen fungera väl måste det präglade den politik som förs. Åldersvänliga städer förutsätter att de planeras för tillgänglighet och social inkludering.

Arkitekt Torben Schön herr från Danmark, visade fler exempel på hur man mycket konkret kan arbeta för att skapa tillgängliga samhällen, som gör det lättare för alla med begränsad rörlighet att ta sig fram.

Andra frågor som behandlades vid seminariet, gällde arbetet mot ensamhet, utmaningar och möjligheter vid utvecklingen av åldersvänliga städer och behovet av ett nordiskt nätverk för åldersvänliga städer och kommuner. Det är viktigt att våra organisationer deltar i detta arbete.

Utän vår medverkan kommer satsningarna på att skapa dessa städer och kommuner att misslyckas.

Nordens välfärdscenter NVC